

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Rahapeliteutoilla rahoitettujen toimintojen rahoitusmalli – hanke

Miten mennä täältä sinne?

Seppo Määttä
VNK – Strategiaosasto
seppo.maatta@gov.fi

Rahapelipolitiikka, Veikkauksen asema ja veikkausvoittovarot

1. ”Rahapelihaittojen hillitsemiseksi rahapelipolitiikalla *turvataan Veikkaus Oy:n kanavointikykyinen yksinoikeus* ja Veikkaus Oy:n toimintaedellytykset nopeasti muuttuneessa toimintaympäristössä.
2. Rahapelihaittoja torjutaan tehokkaasti. Rahapelipelaamista ohjataan lailliseen, vastuulliseen ja valvottuun pelitarjontaan.
3. Rahapelipolitiikan tavoitteiden varmistamiseksi hallitus toteuttaa hallituskauden alussa arpajaislain uudistuksen toisen vaiheen.
4. Arpajaislain vastaiseen markkinointiin puututaan tehokkaasti. Selvitetään keinoja rajoittaa pelaamista yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden sivustoille.”

(Lähde: Pmi Marinin hallitusohjelma, Tavoite 3: Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat)

TP → Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Järjestöjen valtionapukäytännöt

1. ”Järjestöjen avustusten ja rahoituksen riittävyyttä seurataan muuttuvassa toimintaympäristössä.
2. Järjestöille jaettavien avustusten sekä valtionapujen käytäntöjä eri hallinnonaloilla selvitetään oikeusministeriön ja tuotonjakoministeriöiden kesken ja soveltuvin osin yhdenmukaistetaan.
3. Uudistustyön lähtökohtana on kansalaisjärjestöjen autonomian kunnioittaminen ja byrokratian keventäminen, pitkäjänteisyyden ja ennakoitavuuden turvaaminen, järjestöjen yhdenvertainen kohtelu sekä avoimuus ja läpinäkyvyys.
4. Rakennetaan vahvaa kumppanuutta järjestöjen ja valtion välillä eriarvoisuuden vähentämiseksi.”

(Lähde: Pmi Marinin hallitusohjelma, Tavoite 3: Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat)

TP → *Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke (VM)*

Valtionavustustoiminnan kehittäminen

Valtionavustustoimintaa eli valtionavustusten suuntaamista, hakemista, myöntämistä, seuranta ja arviointia kehitetään luomalla **yhtenäinen digitalisoitu valtionavustusprosessi**.

Tarkoituksena on, että koko valtionhallinto siirtyy vaiheittain valtionavustustoiminnan uuteen toimintamalliin ja ottaa lähivuosina käyttöön sitä tukevat yhteiset verkkopalvelut.

Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja uusi toimintamalli

- parantavat valtionavustustoiminnan **vaikuttavuutta**
- lisäävät avustustoiminnan **läpinäkyvyyttä ja avoimuutta**
- tekevät valtionavustuksen hakemisesta ja myöntämisestä aiempaa **selkeämpää ja sujuvampaa**
- tekevät valtionavustustoiminnan käytännöistä **yhdenmukaisempia**.

Yhteiset verkkopalvelut korvaavat nykyiset verkkopalvelut palvelut joko osin tai kokonaan

- **Haeavustuksia.fi –palvelu** kokoaa kaikki eri valtionapuviranomaisten valtionavustushaut yhteen paikkaan;
- **Tutkiavustuksia.fi –palvelu vahvistaa avoimuutta ja läpinäkyvyyttä tarjoamalla kenelle** tahansa mahdollisuuden tarkistaa Tutkiavustuksia.fi:stä, miten paljon valtionavustuksia on myönnetty ja minkälaisiin käyttötarkoituksiin;
- **Hallinnoivustuksia.fi** on valtionapuviranomaisten palvelu avustusprosessien käsittelyä varten.

Valtionavustustoiminnan kehittäminen: *mitä valtionavustusrahoituksella tulee saada aikaan?*

- Järjestöjen toiminnalle asetettavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

→ **onko yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite**

- *elinvoimainen kansalaisyhteiskunta ja vireä järjestötoiminta, jolla turvataan järjestöjen toimintaedellytykset,*
- *yhteiskunnallisesta tilanteesta esiin nouseva tarve, joita voidaan tunnistaa ja tarkastella ilmiöpohjaisesti työskennellen*
- *vai sekä että?*
- Erilainen yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite tarkoittaa erilaista vaikuttavuuden mittaamista ja erilaisia avustusperusteita.
- Tavoiteltavien vaikutusten rahoitusmallivaihtoehdot ?

- *”Valtionapuviranomaisen on sopivalla tavalla seurattava myöntämiensä valtionavustusten käytön tuloksellisuutta ja tarkoituksen-mukaisuutta sekä valtionavustusten vaikutuksia kilpailuun, eri väestöryhmien asemaan samoin kuin niiden ympäristö- ja muita vaikutuksia. Valtionapuviranomaisen on määräajoin arvioitava valtionavustusten tarpeellisuutta ja kehittämistarpeita. Tässä tarkoituksessa valtionapuviranomaiset antavat toisilleen tarvittavaa apua.” (Valtionavustuslaki 36 §)*
- Voimassa oleva lainsäädäntö edellyttää valtionapuviranomaisilta valtionavustusten tarpeellisuuden ja kehittämistarpeiden arviointia määräajoin.

Suomalaisen rahapelijärjestelmä ja valtionavustustoiminta kokonaiskuvassa

Suomalainen rahapelijärjestelmä perustuu yksinoikeusjärjestelmään

→ HE eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Säädösperusteinen rahapelihaittojen ehkäisy ja hillitseminen

→ HE eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Valtionavustustoiminnan käytännöt ja niiden kehittäminen

→ Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointi –hanke

Valtionavustustoiminnan uusi rahoitusmalli

→ Rahapeliteutoilla rahoitettujen toimintojen rahoitusmalli -hanke

Rahoitusmalli –hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

1. Valtioneuvosto on asettanut pääministerin esityksestä määräaikaisen hankkeen, jonka tehtävänä on **laatia ehdotus uudeksi rahoitusmalliksi rahapelituotoilla rahoitettujen toimintojen rahoittamisesta vuoden 2024 alusta lukien**.
2. Uuden rahoitusmallin laatimisessa **tavoitteena on turvata rahapelien tuotolla toimineille edunsaajille ennustettava, vakaa ja edunsaajien autonomian turvaava riittävä rahoitus**.
3. Rahoitusmallin laatimisen pohjana on puheenjohtaja Erkki Liikasen työryhmän raportti **Suomalainen rahapelijärjestelmä muutoksessa - tulevaisuuden vaihtoehtoja** (Valtioneuvoston julkaisuja 2021:12).
4. Rahoitusmalli laaditaan **yhteistyössä edunsaajien kanssa**.
5. Valmistelussa **arvioidaan toimenpiteiden vaikutuksia eri edunsaajille ja valtionavustustoiminnalle sekä EU-oikeudelliset reunaehdot** uudistuksen toteuttamiselle.
6. Hankkeen tulee esittää uusi rahoitusmalli perusteluineen **17.12.2021 mennessä**.

Suomalainen rahapelijärjestelmä muutoksessa - tulevaisuuden vaihtoehtoja: Valtioneuvoston julkaisuja 2021:12

Erkki Liikanen (pj.), Liisa Hyssälä, Kalevi Kivistö, Osmo Soininvaara, Ulla-Maj Wideroos, Teemu Pekkarinen (siht.).

1. Pysytään *nykyisessä järjestelmässä* ja toivotaan, että se riittää;
2. *Kertaratkaisu*, jossa siirto yleiskatteelliseen budjettiin tapahtuu yhdellä kertaa ja kaikki korvamerkinnyt poistuvat;
3. *Kokonaisuusuudistus* vuoden 2024 alusta, jossa huolellisesti valmistellaan siirtyminen tulojen osalta yleiskatteellisuuteen ja menojen osalta kehysbudjetointiin;
4. *Osittaisuudistus*, jossa siirretään vaiheittain osa menoista yleiskatteellisuuden piiriin ja osa jätetään korvamerkityiksi ja rahapeliuotoista rahoitettavaksi

Suomalainen rahapelijärjestelmä muutoksessa - tulevaisuuden vaihtoehtoja: Valtioneuvoston julkaisuja 2021:12

1. *Ensimmäisessä vaihtoehdossa* nykyisten edunsaajien rahoituksen taso jää vastaamaan tulevia rahapeliuottoja (Veikkaus Oy:n arvio vajaa 700 miljoonaa euroa vuosittain). Jokaisena vuotena tulee harkittavaksi rahapeliuottojen laskun aiheuttama kompensaatiotarve ja mahdollinen lisärahoitusvaatimus.
2. *Toisessa vaihtoehdossa* Veikkaus Oy:n tuotto siirretään kokonaisuudessaan yleiskatteelliseksi ja menot puolestaan tulevat normaalin budjettikäsittelyn piiriin: toisin sanoen, edunsaajien rahoitus siirretään yhdellä kertaa kehysriiheen päätettäväksi. Vaikka ratkaisu on budjetin kannalta selkeä, tulisi se aiheuttamaan huomattavia äkillisiä sopeutumisongelmia.
3. *Kolmannessa vaihtoehdossa* käynnistetään valmistelutyö, jonka tarkoituksena on siirtää rahapeliuotot yleiskatteelliseen budjettiin ja vastaavasti menokehysiin otetaan vähintään sitä suuruusluokkaa olevat varat. Asian valmistelu käynnistettäisiin välittömästi vaadittavien lainsäädäntömuutosten osalta. Samoin käynnistettäisiin valmistelu Veikkaus Oy:n tuotolla rahoitettujen toimintojen siirtämisestä kehyspäätöksiin. Aikataulun suhteen ensisijainen vaihtoehto on, että uudistus viedään loppuun nykyisen eduskunnan aikana, jolloin sen toteuttaminen olisi mahdollista vuoden 2024 alusta.
4. *Neljännessä vaihtoehdossa* osalle nykyisistä edunsaajista ohjataan rahapeliuottoja ja osa edunsaajista siirretään rahoitettavaksi valtion budjetista. Tässä vaihtoehdossa hallitus joutuu päättämään erikseen, mitkä menoerät siirretään yleiskatteelliseen budjettiin. Tämä saattaa myös johtaa tilanteeseen, joka edellyttäisi jakosuhdelain muutosta jokaisessa siirtymävaiheessa. Jakosuhteita tulisi harkita uudelleen jos edunsaajia siirrettäisiin tavanomaisen budjetin piirin epätasaisessa suhteessa eri edunsaajaministeriöiden alaisuudesta.

Rahoitusmallin valmisteluprosessin tavoitteet

- Rahoitusmalli –uudistuksen valmisteluprosessi on avoin ja edunsaajien osallistumisen mahdollistava
- Rahoitusmallin valmistelun etenemisestä viestitään avoimesti ja säännöllisesti
- Osallistujilla mahdollisuus nähdä, mitä ja miten prosessissa syntyvää materiaalia hyödynnetään
- Hankkeen valmisteluprosessissa toteutetaan hallitusohjelman politiikanteon uudistamislupauksia
- Valtionavustustoiminnan uusi rahoitusmalli –esitys valmistuu 17.12.2021 mennessä.

Ehdotus osallistamismenetelmästä ja hankkeen viestinnästä

- Hyödynnetään HowSpace –työtilaa koko hankkeessa
  - Viestintä
  - Materiaalit
  - Edunsaajien kommentit
  - Jopa työpajat
- Varsinaisten työpajojen lisäksi HS toimii koko hankkeen ajan avoimena kommenttialustana.
- Ei sovellu dokumentin samanaikaiseen yhteistyöön, eikä kalenterin hallintaan
- Samalla alustalla ovat niin hankeryhmä, parlamentaarinen ryhmä, edunsaajat ja sihteeristö
  - Voidaan jakaa eri käyttäjäryhmiin, jolloin kaikki eivät näe kaikkea.

Ehdotus osallistamisprosessista

